

skilta sorter. *Väl s. handel. Han är väl s.* — *Sorterande*, n. 4. o. *Sortering*, f. 2.

SORTERA, v. n. 1. (fr. *Ressortir*) Lyda under (en domsaga, ett embetsverk, o. s. v.).

SORTIMENT, sårmtimä'nnt, n. 5. (fr. *Assortiment*) Fullständig samling af vissa saker, som höra tillsammans.

SOT, m. sing. I. (isl. *Sott*) Sjukdom. Brukas numera nästan endast i sammansättningar, såsom Rödsot, Utsot, Lungsot, m. fl., utom i talesättet: *Söka bot, der man tagit s.* (se *Bot*).

SOT, n. sing. II. (isl. *Soot*) 1) Svart och tjockt ämne, som rök ifrån eldstäder afsätter på sidorna af skorstenspipor. *Svart som s.* — 2) *S. i säd*, se *Brand*, 5. — *Ss. S-aktig, -aktighet, -färg, -färgad.*

SOTA, v. a. I. 1) Rena från sot. *S. skorstenen.* — 2) Svärta med sot. *S. ansigtet* ell. *S. sig i ansigtet. S. ned*, alldeles nedsvärta med sot.

SOTA, v. n. 4. II. (pop. o. fam.) *S. för*, umgälla.

SOTANDE, n. 4. Se *Sotning*.

SOTARE, m. 5. (pop. o. fam.) Se *Skorstensfejare*. — *Ss. Sotargosse.*

SOTAX, n. 5. Se *Brandax*.

SOTELED, m. 2. Se *Skorstenseld*.

SOTDÖD, m. sing. (af *Sot*, I) Naturlig död genom sjukdom. *Dö s.* — *Adj. 2.* Som fått naturlig död genom sjukdom.

SOTGNISTRIG, a. 2. (mineral.) Sotfärgad och gnistrig i brottet.

SOTHÄL, n. 5. Hål på en kakelugn, hvarigenom sotet uttages.

SOTHÖNA, f. 4. Ett släkte af Vadfågeln, svart, af en hönas storlek. *Fulica atra.*

SOTIG, a. 2. 1) Full med sot, svärtdad, smutsad af sot. — 2) (vetensk.) Sotfärgad. — 3) (om säd) Angripen af brand.

SOTKOL, n. 5. En stenkolsart, bestående af stoftartade, löst förenade delar.

SOTNING, f. 2. Förrättningen, då man sotar.

SOTSKRAPA, f. 4. 1) Skrapa, hvarmed skorstenspipor rensas ifrån sot.

SOTSÄNG, f. 2. (af *Sot*, I) Sjukdomsläger; dödsäng. *Ligga på s-en. Vigsel på s-en.*

SOTTIS, sätti's, m. 5. (fr. *Sottise*) Dum handling, dumt yttrande. *Göra, säga s-er.*

SOTÄGG, n. 5. Svampslägte med svarta frökorn. *Lignidium.*

SOUPER ell. **SOUPÉ**, se *Supé*.

SPAD, n. 5. Vatten, hvaruti kött eller fisk blifvit kokad. Deraf *Köttspad*, *Fiskspad*.

SPADE, m. 2. pl. *spadar*. 1) Redskap till gräfnig, bestående af en tunn, rundad eller fyrkantig, skarp stålsatt jernplåt i ändan af ett skaft. — 2) Benämning på ett slags fordom brukliga slagsvärd (på franska *Espadons*). — 3) (på apotek) Platt, mera långt än bredt verktyg af stål, horn, elffen eller porslin, att taga latverger eller konserver ur deras kärl eller att dermed utbreda plåster. — 4) (hos målare) Verktyg, hvarmed färgerna blandas på paletten eller upphämtas ifrån rifhållen. — *Ss. Spadformig, -lik.*

SPADER, spåd'r, m. 5. 1) En af de fyra färgerna i kortspel, nämligen den ena svarta, eller den som är tecknad med ett lindblad eller en lansspets (fr. *Pique*) i form af ett lindblad. *Spela i s. S. är trumf.* — 2) Hvarje särskilt af dithörande kort. *Spela en s. Många s.* — Sammansattes med hvarje särskilt af dessa kort, t. ex.: II.

S-äss, -kung, -dam, &c. — *Ss. S-färgen, -kort.*

SPADERSPEL, n. 5. Spel i spader.

SPADILJ, -di'llj, m. 5. (fr. *Spadille*) Spaderäss i lomerspelet.

SPADKLUBBA, f. 1. Svampslägte *Spathularia*.

SPADTAG, n. 5. En spades nedstötning i jorden och uppkastning af framför den varande jord.

SPADVÄNDA, v. a. 2. Vända (jord) med spade.

SPAK, m. 2. Häfstång, som på fartyg, vid ankarets lättande, begagnas att kringvinda spelet.

SPAK, a. 2. (isl. *Spakr*, vis, förständig) 1) Fredlig, from, saktmodig. — 2) (om djur) Tam, ej ostyrig.

SPAKFÄRDIG, a. 2. Villig att efterkomma andras vilja, önsknigar. — *Syn.* From, Saktmodig, Mild, Eftergifven, Foglig, Sällig, Beskedlig. — *Spakfärdighet*, f. 5.

SPAKHET, f. 5. Saktmodighet, fredlighet, villighet.

SPALIER, spalljé, m. 5. (fr. *Espalier*) Längs en vägg anbragt gallerverk eller spjelverk, hvar emellan grenarne af det planterade fruktträd hafva under uppväxten blifvit inflätade, så att träden tvingats att utbreda sig längs väggen.

SPALT, spällt, m. 5. (t. *Spalte*) Afdelning af en tryckt sida uppifrån ända ned medelst en rak linie eller mellanslag. *Afdela en sida i s-er. Tryckt i s-er.*

SPALTA AF, se *Afspalta*.

SPANAN, v. n. 1. Göra efterforskningar efter person eller sak. *S. efter, upp, út*, se *Efterspana*, &c.

SPANING, f. 2. Efterforskning, för att komma någon eller något på spåren. *S. efter något. Få, hafva s. på något*, komma, hafva kommit något på spåren.

SPANKULERA, spanngkulera, v. n. 4. (fam.) Stryka sysslöds omkring.

SPANN, m. 5. (af *Spänna*) 1) Längden emellan tummen och mellanfingret eller lillfingret, då de äro utspända från hvarandra. Fordom brukligt längdemått = 4 kvarter. — 2) Ett sädesmått = 1/2 tunna. *En s. säd. Slå väl i s.*, gifva god äring. Brukas numera sällan i denna bem. — *S. n. 5.* 1) (prov.) Ämbar. — 2) (ford.) Spänne. — 3) Hästar, som äro spända framför de egentliga draghästarna för en vagn.

SPANNA, v. a. 4. 1) Mäta med tummen och mellan- eller lillfingret. — 2) (tekn.) Rikta bleck plant.

SPANNHAMMARE, m. 2. pl. — *hamrar*. (tekn.) Ett slags hammare, hvarmed bleck spannas.

SPANNHÄST, m. 2. Häst, som går i spann.

SPANNKÖRNING, f. 2. Körning med spann.

SPANNLAND, n. 5. Ett halft tunnland.

SPANNMÅL ell. **SPANNEMÅL**, m. sing. Säd, som mätes med spann eller målkärl. — *Syn.* Säd. — *Ss. S-sbrist, -sfora, -shandel, -shandlare, -sinförsel, -smagasin, -smätare, -spris, -ssäck.*

SPANNMÅLSBOD, f. 2. Bod, der spannmål förvaras. — I denna mening säges äfv. *Spannmålsmagasin, -vind*.

SPANNMÅLSBÄRARE, m. 5. Person, hvars yrke är att bära spannmål af och på fartyg i en hamn, eller vid införing uti och utföring ur magasiner.

SPANNMÅLSMAL, m. 2. *Hvit s.*, en mal-